

We denken de wereld: de lesmap

Beste leerkracht en andere geïnteresseerden,

Binnenkort kom je samen met je klas kijken naar de voorstelling *We denken de wereld*. Wil je je leerlingen graag voorbereiden op deze voorstelling? Of wil je hier graag achteraf mee aan de slag? Deze lesmap behandelt enkele thema's die aan bod komen en kunnen dienen als extra context bij de voorstelling. De bijhorende opdrachten zijn voor interpretatie vatbaar en kunnen het best qua niveau door de leerkracht zelf ingeschat of aangepast worden.

Heb je nog vragen? Stel ze gerust aan mieke@johnnymus.be

Tot in de theaterzaal!

Amina, Romeo, Mieke en de muzikanten van I SOLISTI

Wie maakt het?

Johnny MUS

Johnny MUS, voorheen gekend als Muziektheater DE KOLONIE, weet uit haar jarenlange ervaring dat de mogelijkheden van muziektheater verre van uitgeput zijn. Het genre blijft het gezelschap prikkelen: tekst, muziek en beeld vormen samen de partituur waarmee Johnny MUS verhalen en emoties overbrengt en publiek inspireert. De verhalen raken ieders persoonlijke ervaring: zowel bij kinderen en volwassenen, maar ook bij jongeren, een tot hiertoe onontgonnen publiek. Met *We denken de wereld* maakt Johnny MUS voor het eerst een voorstelling voor jongeren vanaf 12 jaar.

in coproductie met I SOLISTI

I SOLISTI is het belangrijkste blazersensemble van België en groeide, onder de bezielende leiding van Francis Pollet, de voorbije 25 jaar uit tot een formatie die zich kan meten met de internationale top op vlak van (kamer)muziek voor blazers. De artistieke ideologie bestaat erin de rijke blazersliteratuur voor het voetlicht te brengen. I SOLISTI exploreert het boeiende blazersrepertoire van Mozart tot nu en presenteert drie eeuwen cultureel erfgoed. Daarnaast werken ze ook geregeld mee aan opera en/of muziektheater.

De voorstelling *We denken de wereld*

Vegen we alles uit en beginnen we opnieuw?

Uitvegen dat jij zwart zijt en ik wit.

Dat jij jong zijt en ik niet.

Dat jij een mening hebt en hij niet.

Dat wij vrouwen zijn, jij een man.

Willen we dat? Kunnen we dat?

Drie mensen, drie generaties, één plek. Niemand wil blijven. Niemand wil vertrekken. Laten ze alles bij het oude of bedenken ze een nieuwe wereld?

We denken de wereld ontstond uit de gesprekken van theatermaakster **Mieke Laureys**, danser **Romeo Lothy** en dichteres **Amina Belôrf**. Amina gooide hoge ogen met haar dichtbundel *Zonder het licht te breken* waarin ze vertrekt vanuit het migratieverhaal van haar vader. Taal is voor haar als eten en drinken: levensnoodzakelijk. Mieke Laureys gelooft in de hoop en troost van actuele verhalen. De basis van danser Romeo Lothy is urban dance, met een grote voorliefde voor breakdance.

Componist **Mathias Coppens** schrijft in opdracht van **I SOLISTI** een nieuwe compositie voor hobo, blokfluit, fagot en percussie, die jonge mensen wil inspireren. De muziek biedt een tegenwicht aan de woordenstroom op podium die nu eens rustig kabbelt en dan uitbarst in een *spoken word*-vulkaan.

We denken de wereld is een muziektheatervoorstelling waarin een schijnbaar banale briefwisseling uitgroeit tot een (mogelijke) handleiding voor het leven. Een turbulent stuk dat triggert, trekt en tegelijk troost biedt in deze woelige tijden.

Hoe bereid ik mijn klas voor op de voorstelling?

Mieke Laureys en Mathias Coppens hielden een interview over het maakproces van de voorstelling. Lees dit interview en laat de leerlingen informatie over de voorstelling opzoeken op de website van Johnny MUS.

- Wat verwacht je van de voorstelling op basis van wat je hebt gelezen?
- Welke onderwerpen zullen volgens jou aan bod komen?
- Noteer een tiental kernwoorden die bij je opkomen.
- Verwerk ze in een kort tekstje dat je verwachtingen verwoordt.

Na de voorstelling kan je deze individuele schrijfoefening er terug bij halen. Bespreek deze met je buur of in klasverband. Ga na hoe de voorstelling zich verhoudt tot je verwachtingen. Op welk vlak klopten deze en op welk vlak bleek de voorstelling anders?

Theatercodes

Voordat de leerlingen naar theater komen is het belangrijk dat je nog eens de theatercodes overloopt:

- Jassen en tassen horen aan de kapstok.
- Mobiele telefoons worden uitgeschakeld.
- Tijdens de voorstelling blijft het publiek zitten. Er wordt ook niet meer naar het toilet gegaan.
- Tijdens de voorstelling is het publiek stil. Er mag natuurlijk wel gereageerd worden en gelachen als iets grappig is, maar het is niet de bedoeling dat je je medeleerlingen gaat storen.
- Tijdens de voorstelling wordt er niet gegeten of gedronken.

Voor de begeleider:

- Wees op tijd (10 minuten voor aanvang van de voorstelling).
- De begeleider gaat bij de eigen klasgroep zitten en kijkt mee. Zo kan er ingegrepen worden als de leerlingen rumoerig blijven. Dit betekent echter niet dat ze niet mogen meeleven met wat er op de scène gebeurt.
- Mobiele telefoons worden uitgeschakeld.
- Als een leerling toch naar het toilet moet, gaat er altijd een begeleider mee.

Wie is wie?

© Kurt Van der Elst

Mieke Laureys

Mieke Laureys is actrice en theatermaker. Vanaf januari 2023 neemt ze de artistiek leiding van Johnny MUS (vroeger De Kolonie) over. Afgelopen jaren kon je haar aan het werk zien bij onder andere Het Gevolg (*Volle Maan en Vuil Vel*), Theater FroeFroe (*Gitte en Odyssee*) en Ensemble Leporello (*Twee meisjes en een schurk* en *Verkapt & Onversneden*). Bij De Kolonie regisseerde Mieke reeds de 4+ voorstellingen *MannekeTap* en *MuziekMekaniek*. Na *Vuil Vel* maakt ze met *We denken de wereld* opnieuw een voorstelling voor jongeren vanaf 12 jaar.

Amina Belôrf

Amina Belôrf schrijft proza en poëzie. In haar artistiek werk stelt Belorf zichzelf vragen over haar plaats in de wereld aan de hand van de levenswandel van haar vader. Na vele omzwervingen kwam hij in de jaren '70 als gastarbeider naar ons land, waar hij eerst aan de slag ging als mijnwerker in Beringen. Amina gaat op zoek naar het verleden en de toekomst van haar twee werelden, België en Marokko. Hierover schreef ze haar eerste theatervoorstelling *Atlas-Antwerpen (retour)*. In 2020 debuteerde ze met haar dichtbundel *Zonder het licht te breken*.

Romeo Lothy

Romeo Lothy is acteur en danser met een grote voorliefde voor breakdance. Hij danste reeds mee in voorstellingen van het theatergezelschap De Spiegel en KunstZ. Leer Romeo beter kennen aan de hand van deze [video](#).

“Wij moeten met een voorstel komen om de wereld te veranderen. Ik stel voor om die zo ideaal mogelijk te maken.”

In *We denken de wereld* worden A, B en C samengebracht. Zij krijgen de opdracht om samen de wereld te veranderen. Wat als we opnieuw mogen beginnen? We vanaf nul een nieuwe wereld kunnen opbouwen. We vergeten alle regels, wetten en tradities en vinden alles opnieuw uit. Iedereen mag meebeslissen over hoe we alles verdelen en welke wetten, regels en tradities we maken.

Welke regel of wet zou jij dan graag installeren? Welke traditie wil jij graag behouden of overnemen? Wat zou jij graag veranderen in onze maatschappij? Hou een filosofisch groeps gesprek met je klas.

Enkele vragen die je kan stellen aan de klas om een filosofisch klas gesprek te starten:

- Hoe ziet jouw ideale wereld eruit? Verschilt deze van jouw buur?
- Welke regel of wet zou jij installeren?
- Welke traditie wil je behouden of overnemen?
- Wat zou jij veranderen in onze maatschappij?
- Wat kan ik doen om de wereld te veranderen?
- Wanneer ben je een goede burger?
- Heeft het zin om de wereld te veranderen?

TIP: Laat de leerlingen hun antwoord op de vraag eerst opschrijven.

Vooroordelen

“Een tiende van een seconde. Meer hebben mensen niet nodig voor een eerste indruk. In een tiende van een seconde vellen mensen een oordeel over u.”

Hopeloos, onhandelbaar, onbeleefd, grote mond, stoorzender, contrair, moeilijk, dom, lelijk, Marrokaan, ... En dat zijn nog maar een paar vooroordelen die de revue passeerden in *We denken de wereld*.

Maar wat zijn vooroordelen eigenlijk? Dit zijn beweringen over een persoon of een groep mensen die niet op feiten zijn gebaseerd. Meestal gaat het om veralgemeningen die bij nader inzien niet waar of maar voor een heel klein deel waar zijn. Ze zijn bovendien meestal negatief.

Start een groepsgesprek met je klas:

- Kan jij enkele voorbeelden bedenken van vooroordelen?
- Heb jij al eens te maken gehad met vooroordelen?
- Hoe denk jij dat anderen jou zien?
- Bestaat er een wereld zonder vooroordelen?
- Welke vooroordelen zaten in de voorstelling?
- Had jezelf vooroordelen over A, B en C?

Poëzie kan de wereld redden

De gedichten die Amina neerschreef in haar dichtbundel *Zonder het licht te breken* (2020) gaan in de eerste plaats over haarzelf. Wie Amina is, hangt onherroepelijk samen met het migratieverhaal van haar vader. Maar ze behandelt ook heel wat andere thema's die voor iedereen herkenbaar zijn zoals kwetsbaarheid, hoop en schoonheid.

Lees het gedicht van Amina in bijlage.

- Over wat gaat dit gedicht?
- Raakt dit gedicht je? Waarom wel/niet?
- Wat vind je mooi aan dit gedicht?
- Wat vind je minder mooi aan dit gedicht?
- Wat was er moeilijk of onduidelijk aan het gedicht?
- Wat is het verdrietigste woord in het gedicht?

Een gedicht schrijven is eigenlijk puzzelen met woorden. En dat hoeft helemaal niet moeilijk te zijn! In bijlage vind je een lijst met woorden. Knip ze uit en stop ze in een zakje of doosje. Trek 6 kaartjes. Leg deze kaartjes in een volgorde die je zelf kiest. Over wat gaat je gedicht? Verander de kaartjes van plaats en maak combinaties die je normaal gezien nooit zou maken. Wat gebeurt er? Ontstaat er een nieuw gedicht? Leg drie kaartjes weg en trek er drie nieuwe. Tenslotte kan je nog eigen woorden toevoegen.

In *We denken de wereld* draagt Amina haar gedichten op een expressieve manier voor. Dat is een voorbeeld van **spoken word**. Dan ligt de nadruk op de voordracht van de tekst. De performer let op het eigen stemgebruik, ritme en bewegingen. Het gaat hier dus om de performance van het woord. Een spoken word-artiest wil dat de vaak maatschappelijke boodschap overkomt. Je kent het bekende voorbeeld van dichteres Amanda Gorman misschien nog wel tijdens de eedaflegging van Joe Biden in 2020. Lees je eigen gedicht nog eens voor en probeer dit nu eens met veel uitdrukking te doen.

Communiceren met bewegingen

"Waar ik vandaan kom, communiceren wij op een andere manier. Daar wordt er geantwoord als iemand een vraag stelt."

In tegenstelling tot Amina die communiceert met woorden, communiceert Romeo door te dansen. Kijken naar dans is niet altijd eenvoudig. Je kan het vergelijken met het kijken naar een schilderij of het lezen van een gedicht. De betekenis ervan is voor iedereen anders. Je hoeft ook niet alles te begrijpen. Dans roept vragen op of zet je aan het denken. Stel jezelf de volgende vragen:

- Wat zie je?
- Wat voel je?

C laat A en B doorheen het experiment meebewegen en dansen. Kan jij je klasgenoten ook aan het dansen zetten?

Oefening 1:

Ga in groepjes van twee staan. Iemand is de begeleider en de ander de volger. De begeleider doet de bewegingen voor en de volger doet deze na. Probeer de bewegingen zo goed mogelijk in elkaar over te laten lopen zodat je uiteindelijk een reeks dansbewegingen na elkaar hebt. Probeer ook verschillende tempo's en hoogtes uit, van traag naar heel snel of van laag naar heel hoog.

Oefening 2:

De begeleider raakt een lichaamsdeel van de volger aan dat moet bewegen. De begeleider stuurt dus de bewegingen van de ander. Aan wat er moet bewegen. Per twee gaat er één iemand bewegen en de andere stuurt de beweging. Een iemand raakt zachtjes een lichaamsdeel van de ander aan. Dat lichaamsdeel begint te bewegen. Bijvoorbeeld door een hand op de schouder te leggen en die te laten bewegen.

Maak kennis met de instrumenten uit We denken de wereld

Matthias Coppens componeerde de muziek voor deze voorstelling gespeeld door I SOLISTI. We maken kennis met de instrumenten die je hoorde en zag tijdens de voorstelling.

De hobo

Een hobo is een houtblazer en behoort tot de blaasinstrumenten. De hobo wordt bespeeld met dubbel riet. Dat zijn twee licht gebogen rietbladen die met gazen rond een metalen pijpje bijeen worden gehouden. Hoewel de hobo net als de fagot gebruik maakt van dubbel riet, is het instrument historisch gezien geen familielid van de fagot.

Luister naar de [hobo](#).

De fagot

Vanaf een afstandje is het misschien wel het eenvoudigst herkenbare instrument van de houtblazers in een orkest. De fagot is de bas van de houtblazers en heeft dus een mooie, warme, lage klank. Om geluid uit het instrument te krijgen, moet je net zoals bij de hobo, lucht door het riet blazen

Luister naar de [fagot](#).

Maak kennis met de instrumenten uit *We denken de wereld*

Blokfluiten

De blokfluit is misschien wel één van de meest onderschatte instrumenten. Er zijn heel veel verschillende blokfluiten zoals de sopraan-, alt-, tenor-, bas- en zelfs contrabasblokfluit. Een blokfluit is vaak uit hout gemaakt met in het mondstuk een 'blok' van een zachtere houtsoort. In *We denken de wereld* hoor je de alt en de basblokfluit.

Luister naar de [blokfluit](#).

Percussie

Percussie is een verzamelnaam voor instrumenten die bespeeld worden door er op te slaan. In *We denken we wereld* werden er verschillende percussie instrumenten gebruikt:

- [Conga's](#)
- [Crotales](#)
- [Buisklokken](#)
- [RotoToms](#)
- [Vibrafoon](#)
- [Bassdrum](#)
- [Suspended cymbaal](#)

TIP: Speel de instrumenten af zonder ze te laten zien. Kunnen de leerlingen de instrumenten herkennen?

Tekst: Amina Belôrf en Mieke Laureys

Compositie: Mathias Coppens

Spel: Amina Belôrf en Mieke Laureys

Muziek: I SOLISTI met Kasper Baele (hobo en blokfluit), Francis Pollet (fagot), Mathijs Everts (percussie)

Dans: Romeo Lothy

Coach: Ruud Gielens

Bewegingsadvies: Charlotte Vanden Eynde

Kostuums: Tine Deseure

Techniek: Tom Slegers, Sander Cools en Janneke Donkersloot

deze productie komt tot stand met steun van de Vlaamse overheid, met residentiesteun van c o r s o, met steun van de Tax Shelter regeling van de federale overheid, en de ondersteuning van Het Laatste bedrijf

Bijlage 1: gedicht Amina

Waar ik vandaan kom,
is het niet durven zeggen:
'Juf, wij kunnen geen bril betalen'
enkel het eenzaam turen
naar de krijtlijnen
op de klasborden,
het doen alsof alles in orde is
geen vuiltje aan de lucht
geen enkele moeite
om dit tweemaal
viermaal
achtmaal
over te schrijven

Daar is het niet durven zeggen:
'Er is geen geld voor schooluitstappen'
enkel het rood van rode pennen
krassen op muren van de ziel
geen gave witte vellen
geen nieuw begin
agenda's bestempeld
gebrandmerkt, getekend
gelabeld voor het leven.

Waar ik vandaan kom
is het studeren bij kaarslicht
laagjes voor de warmte
de tenen opgekruld
de handen tot een vuist
geen noodrantsoen
geen spaarboekje
enkel je verleden dat
leeg en aangevreten staat
te bedelen om een nieuwe start.

Maar waar ik vandaan kom is het ook
het omarmen van het de mankementen,
van de defecten, van de donkere dagen,
van het licht dat er altijd,
altijd,
altijd
zal zijn.

Dat is waar ik vandaan kom.

Bijlage 2: puzzelwoorden

jongen	de macht	provoceert	azuurblauw
meisje	een stempel	danst	elkaar
A	het experiment	verschilt	onhandelbaar
B	de maatschappij	zwijgt	black
C	de wereld	spreekt	BAM
de uitverkorene	de eenzaamheid	aanvaardt	samen
		verandert	anders
		labelt	alleen